

سری سوال: یک ۱

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ قشری: ۶۰

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ قشری: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

رشته تحصیلی/گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

استفاده از ماشین حساب مهندسی محظوظ است

-۱ یک ذره در پتانسیل $V(x, y, z) = \frac{1}{2} m\omega^2 (x^2 + y^2 + z^2)$ قرار دارد. تبیهگنی تا سومین تراز انرژی چقدر است؟

۱. ۱۲ . ۱   ۹ . ۳   ۱۰ . ۲   ۳ . ۴

-۲ اگر Ψ_{nlm} ویژه تابع انرژی اتم هیدروژن باشد، مقدار میانگین عملگر L_x در این حالت چقدر است؟

۱. صفر

$$m\hbar$$

$$\sqrt{(l-m)(l+m-1)}\hbar$$

$$\frac{\hbar}{2}\sqrt{(l-m)(l+m-1)} + \sqrt{(l+m)(l-m-1)}$$

-۳ کدام گزینه در مورد یک نوسانگر n بعدی صحیح است؟

۱. به جز در یک، دو و سه بعد، نوسانگر n بعدی قابل حل نیست.
 ۲. معادل n نوسانگر یک بعدی است ولی طیف آن قابل حل نیست.
 ۳. معادل n نوسانگر یک بعدی است ولی طیف آن کاملاً قابل محاسبه است.
 ۴. هیچکدام

-۴ جابجا گر عملگر های $[L_i, P^2]$ برابر کدام است؟

۱. P_i . ۱   ۲. L_i . ۲   ۳. L_i . ۳   ۴. صفر

-۵ تابع موج شعاعی یک حالت ایستای اتم هیدروژن به صورت زیر است. اعداد کوانتومی این حالت کدام است؟

$$\frac{4\sqrt{2}}{3} \left[\frac{1}{3a_0} \right]^{\frac{3}{2}} \frac{r}{a_0} \left[1 - \frac{r}{6a_0} \right] \frac{-r}{e^{3a_0}}$$

۱. $n=1, l=1$ ۲. $n=3, l=1$ ۳. $n=1, l=3$ ۴. $n=3, l=3$

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

رشته تحصیلی/گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

-۶ تابع حالت ذره ای با اسپین $\Psi(t) = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} e^{-i\omega t} \\ 2e^{i\omega t} \end{pmatrix}$ در لحظه t برابر با $\frac{1}{2}$ در لحظه t چشمداشتی عملگر S_y در

این حالت کدام است؟

۱. صفر $\frac{2\hbar}{5} \sin(\omega t)$.۴ $\frac{2\hbar}{5} \cos(2\omega t)$.۳ $\frac{2\hbar}{5} \sin(2\omega t)$.۲

-۷ اگر $\bar{S}$ و $\bar{J}$ به ترتیب اندازه حرکت زاویه ای اسپینی و کل یک ذره باشد، در آن صورت مقدار کدام است؟

$2i\hbar\hat{k}(\bar{S}\cdot\bar{L})$.۴ $i\hbar\hat{k}(\bar{S}\times\bar{L})$.۳ $2\hbar\hat{k}(\bar{S}\times\bar{L})$.۲ $2i\hbar\hat{k}(\bar{S}\times\bar{L})$.۱

-۸ اگر در چاه پتانسیل نامتناهی یک بعدی ۵ فرمیون یکسان و ۳ بوزون یکسان قرار گیرند انرژی حالت پایه i سیستم چیست؟ (ذرات هم جرم بوده و با یکدیگر برهمکنشی ندارند)

$\frac{11\pi^2\hbar^2}{mL^2}$.۴ $\frac{\pi^2\hbar^2}{2mL^2}$.۳ $\frac{11\pi^2\hbar^2}{2mL^2}$.۲ $\frac{22\pi^2\hbar^2}{mL^2}$.۱

-۹ کدام یک از روابط جابجایی زیر صحیح نمی باشد؟

$[L_z, L_-] = -\hbar L_-$.۲ $[L_+, L_-] = 2\hbar L_z$.۱

$[L_z, L_+] = \hbar L_+$.۴ $[L^2, L_-] = \hbar L_z$.۳

-۱۰ اسپین خاصیت ذاتی یک ذره است و به مختصات و دیگر درجات آزادی ربطی ندارد در نتیجه اسپین با ..... جابجا می گردد.

۱. مکان $\hat{X}$.۱

۲. اندازه حرکت خطی $\hat{P}$.۲

۳. هر سه مورد .۴

۴. اندازه حرکت زاویه ای $\hat{L}$.۳

-۱۱ اختلال $H = \frac{p^2}{2m} + \frac{1}{2} m\omega^2 x^2$ را به هامیلتونی $\frac{1}{2} \lambda m\omega^2 x^2$ می افزاییم. جابجایی تراز پایه تا مرتبه ای اول بر حسب λ کدام است؟

۱. صفر $\frac{1}{2} \lambda \hbar \omega$.۴ $\lambda \hbar \omega$.۳ $\frac{1}{4} \lambda \hbar \omega$.۲

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ قشری: ۶۰

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ قشری: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

رشته تحصیلی/گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

۱۲- تغییر انرژی الکترون هر اتم هیدروژن در حالت زمینه تحت تاثیر میدان الکتریکی یکنواخت در اختلال مرتبه‌ی اول برابر است با:

$$4Ea_0 \cdot 4$$

$$3Ea_0 \cdot 3$$

$$2Ea_0 \cdot 2$$

۱. صفر

۱۳- کدام گزینه در مورد مقدار اختلال مرتبه‌ی دوم، در نظریه‌ی اختلال مستقل از زمان غیر تبهمگن، برای انرژی حالت پایه درست است؟

۱. همیشه عددی مثبت است.

۲. همیشه عددی منفی است.

۳. بسته به علامت پتانسیل اختلال ممکن است مقدار آن مثبت یا منفی باشد.

۴. همواره صفر است.

۱۴- تابع موج یک اتم هیدروژن چنین است. احتمال پیدا کردن سیستم در حالت (100) و (321) به ترتیب برابر کدام است؟

$$\Psi(r, t=0) = \frac{1}{\sqrt{14}} [2\Psi_{100}(\vec{r}) - 3\Psi_{200}(\vec{r}) + \Psi_{322}(\vec{r})]$$

$$\left(\frac{1}{\sqrt{14}}, \frac{1}{\sqrt{14}}\right) \cdot 4 \quad \left(\frac{1}{14}, \frac{2}{14}\right) \cdot 3 \quad \left(0, \frac{2}{\sqrt{14}}\right) \cdot 2 \quad \left(0, \frac{2}{7}\right) \cdot 1$$

۱۵- این واقعیت که عملگرهای $\hat{L}_z$ ، $\hat{L}_y$ و $\hat{L}_x$ جابجا پذیر نیستند به این معنا است که:

۱. اندازه گیری هر مولفه اندازه حرکت زاویه‌ای، یک عدم قطعیت از مرتبه‌ی $\hbar$ را در شناخت هر یک از مولفه‌های دیگر وارد میکند.

۲. اندازه گیری هر مولفه اندازه حرکت زاویه‌ای، یک عدم قطعیت از مرتبه‌ی $2\hbar$ را در شناخت هر یک از مولفه‌های دیگر وارد میکند.

۳. اندازه گیری هر مولفه اندازه حرکت زاویه‌ای، یک عدم قطعیت از مرتبه‌ی $\frac{\hbar}{2}$ را در شناخت هر یک از مولفه‌های دیگر وارد میکند.

$\hat{L}_z$ میتوانند دارای ویژه حالت‌های هم زمان باشند.

۱۶- کدام یک از روابط زیر صحیح نمی‌باشد؟

$$\sigma_x^2 = \sigma_y^2 = \sigma_z^2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = 1 \cdot 2$$

$$[\sigma_x, \sigma_y] = 2i\hbar\sigma_z \cdot 1$$

۴. هر سه گزینه

$$\sigma_x\sigma_y = -\sigma_y\sigma_x \cdot 3$$

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ قشریحی: ۶۰

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ قشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

رشته تحصیلی/گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالات جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

-۱۷- حالت $n_z = 0$ و $n_y = 0$ ، $n_x = 0$ بعده را در نظر بگیرید. درجه تبیهگنی انرژی این حالت برابر کدام است؟

۶ . ۴

۴ . ۳

۳ . ۲

۲ . ۱

-۱۸- سیستمی متشکل از چهار نوسانگر بدون اسپین یکسان در یک بعد با هامیلتونی $H = \sum_{i=1}^4 \left(\frac{p_i^2}{2m} + \frac{1}{2} m\omega^2 x_i^2 \right)$ توصیف می شود. مرتبه تبیهگنی دومین حالت برانگیخته این سیستم کدام است؟

۱۶ . ۴

۱۰ . ۳

۸ . ۲

۶ . ۱

-۱۹- تبیهگنی حالت های انرژی نتیجه کدام واقعیت است؟

۲. نا کامل بودن مکانیک کوانتومی

۱. متناسب بودن انرژی جنبشی با مشتق دوم تابع موج

۳. غیر قابل اندازه گیری بودن تابع موج

-۲۰- اگر در $t = 0$ تابع موج اسپینی یک الکترون، ویژه حالت $\hat{S}_x$ با ویژه مقدار $\frac{\hbar}{2}$ باشد و در این لحظه میدان مغناطیسی $\vec{B} = B\hat{K}$ را اعمال کنیم، مقدار چشیداشتی $\hat{S}_x$ در زمان دلخواه t برابر است با:

$\frac{\hbar}{2} \cos(2wt)$

$\frac{\hbar}{2} \cos(wt)$

$\frac{\hbar}{2} \sin(wt)$

$\frac{\hbar}{2} \sin(2wt)$

سوالات تشریحی

۱.۷۵ نمره

- الکترونی در میدان کولنی پروتونی در حالتی است که با تابع موج زیر توصیف می شود :

$$\frac{1}{6} \left[4\Psi_{100}(r) + 3\Psi_{211}(r) - \Psi_{210}(r) + \sqrt{10}\Psi_{21-1}(r) \right]$$

الف: مقدار چشیداشتی انرژی چقدر است؟ ب: مقدار چشیداشتی L^2 چقدر است؟

ج: مقدار چشیداشتی L_Z چقدر است؟

۱.۷۵ نمره

-۲- اسپینور $= \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}$ را در نظر بگیرید. احتمال اینکه اندازه گیری مقدار $(3S_z + 4S_y)/5$ را در نظر بگیرید.

را نتیجه دهد چقدر است؟

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴ زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

رشته تحصیلی/گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

نمره ۱.۷۵

$$H_0 = \frac{P^2}{2m} + \frac{1}{2} m\omega^2 x^2 \quad \text{ذره‌ی بارداری را در نوسان گر هماهنگ که برای آن:}$$

دستخوش میدان الکتریکی ثابتی است و در نتیجه $H_1 = q\epsilon x^n$ ام را تا مرتبه‌ی اول در حساب کنید.

نمره ۱.۷۵

۴- ماتریس هرمیتی زیر مفروض است

$$A = \begin{bmatrix} -3 & \sqrt{\frac{19}{4}} e^{-i\pi/3} \\ \sqrt{\frac{19}{4}} e^{-i\pi/3} & 6 \end{bmatrix}$$

الف: ویژه مقادیر را پیدا کنید. ب: ویژه بردارها را پیدا کنید. ج: ماتریس U را پیدا کنید که A را قطری کند.